

2. Ha azok lennének, akkor a kereszt ágai jelennének meg rajtuk, és romolhatatlan lenne gyümölcsük; a kereszt által hívogat minket szenvedésében, akik tagjai vagyunk. A fő nem lehet tagok nélkül, mert Isten megígérte az egyesülést, mely ő maga.²²⁵

XII. 1. Szmirnából köszöntelek benneteket, Isten jelen levő egyházaival együtt, melyek minden tekintetben, testben és lélekben egyaránt, felüdítettek. 2. Bilincseim kérlelnek titeket, melyeket Jézus Krisztusért hordok, miközben könyörgök, hogy Istent elnyerjem: maradjatok meg egyetértésekben és a kölcsönös imádságban. Illik ugyanis mindannyiotoknak, kiváltképpen a presbitereknek, hogy a püspököt az Atya és Jézus Krisztus, valamint az apostolok tiszteletére felüdítsék. 3. A szeretetben kérlek titeket, hallgassatok rám, nehogy írásom ellenetek szóló tanúsággá váljon! Érettem is imádkozzatok, aki Isten irgalmasságában rászorulok szeretetetekre, hogy az örökrészre méltó legyek, melynek elnyerése előttem áll, nehogy alkalmatlannak bizonyuljak!

XII. 1. Üdvözlök titeket az efezusiak és szmirnaiak szeretete. Imáitokban emlékeztetek meg a szíriai egyházzal, amelynek nevére is méltatlan vagyok, aki az ottaniak közül az utolsó vagyok. 2. Boldoguljatok Jézus Krisztusban, engedelmeskedve a püspöknek, mint a parancsnak, a presbitériumnak is ugyanúgy. Osztatlan szívvel, egy emberként szeressétek egymást is! 3. Lelkem nemcsak most áldozat értetek, de akkor is, amikor Istenhez jutok. Most még veszélyben vagyok. Hűséges azonban az Atya Jézus Krisztusban, hogy beteljesítse az én és a ti kéréseteket, akiben ti is feddhetetlennek bizonyuljatok.

Szent Ignác levele a rómaiakhoz

A Theophorosznak is nevezett Ignatiusz a szeretett egyháznak, mely a magasságbeli Atya és egy Fia Jézus Krisztus fenségében irgalmat talált, melyet az, aki minden létezőt akart, Jézus Krisztus Istenünk hite és szeretete szerint megvilágosított²²⁶, a rómaiak területén előljáró egyháznak, mely Istenhez méltó, dicséretes, boldogságra méltó, dicsőséges, a cél elnyerésére érdemes, méltó a szentségre és a szeretet vezetője, krisztusi törvényű, az Atya nevével ékes, melyet én is Jézus Krisztusnak, az Atya Fiának nevében köszöntök! Feddhetetlen öröm Jézus Krisztusban azoknak, akik az ő parancsaival egységben vannak, kegyelemmel telve, akik Istentől elszakíthatatlanok és minden idegen színezettől mentesek.

I. 1. Miután Istenhez imádkoztam, elnyertem Istenhez méltó színetek látását – mennyire kértem ennek elnyerését –, remélem, Jézus Krisztusban megbilincselve foglak üdvözölni benneteket, amennyiben az az elhatározása, hogy engem a vég elérésére méltat. 2. A kezdet jól rendezett, ha egyébként elnyerem a kegyelmet, hogy akadálytalanul kapjam meg örökrészemet. Félek, hogy szeretetetek netán igazságtalanságot követ el velem szemben. Nektek könnyű az, amit tenni akartok, nekem azonban nehéz elnyerni Istent, ha nem lesztek kíméletesek irántam.

II. 1. Nem akarom, hogy emberek tetszését keressétek, hanem tessetek Istennek, ahogyan tetszetek is neki. Sem nekem, sem nektek nem lesz többé ilyen alkalmas idő arra, hogy Isten legyen részem, ha hallgattok, akkor egy jobb műhöz adjátok hozzájárulástokat.²²⁷ Ha ugyanis hallgattok rólam, én Isten igéje leszek. Ha ellenben testem iránt viseltettek szeretettel, ismét emberi hanggá válok.²²⁸ 2. Számomra többről nem gondoskodhattok, minthogy

²²⁵ Vö. Levél a Szmirnaiakhoz I,2. A kereszt képe itt tűnik fel először az ókeresztény irodalomban.

²²⁶ A feliratban „Jézus Krisztus Istenünk hite és szeretete” érthető; 1. mint Jézus Krisztustól származó szeretet és hit; 2. Jézus Krisztusba vetett hit és iránta tanúsított szeretet.

²²⁷ Ignác a maga és a római keresztények közös alkotásának tartja életművét.

²²⁸ „csak (emberi) hanggá válik” – az ige (logosz) és a hang (phóné) ellentéte pogány szerzőknél is megtalálható (Plutarkhosz, De animae procr. 27; Corpus Hermeticum XII,12,13).

feláldoztassam Istennek, mert az áldozati oltár már készen van, hogy ti a szeretetben kórust alkotva éneket zengjétek az Atyának Jézus Krisztusban, mert Szíria püspökét Isten arra méltatta, hogy keletről nyugatra küldje. Jó a világból Istenhez lenyugodni, hogy benne keljek fel.

III. 1. Soha senkire nem irigykedtetek, másokat tanítottatok.²²⁹ Én azt akarom, az is szilárduljon meg, amit tanítványokként másoknak meghagyatok. 2. Csupán a külső és belső erőt kérjétek számomra, hogy ne csak mondjam, hanem akarjam is, ne csak kereszténynek hívjanak, hanem annak is bizonyuljak. Ha ugyanis annak bizonyulok, akkor kereszténynek is lehet engem nevezni, és akkor lehetek hűséges, ha a világ számára nem vagyok már látható. 3. Semmiféle látszat nem jó.²³⁰ Istenünk, Jézus Krisztus még inkább ragyog, miután az Atyában van. Nem rábeszélés dolga a kereszténység, hanem akkor nagy, amikor a világ gyűlöli.

IV. 1. Minden egyháznak megírom és mindenkinek meghagyom, hogy önként halok meg Istenért, ha meg nem akadályozzátok! Kérlek titeket, jószándékokkal ne legyetek alkalmatlanok nekem! Hagyjátok, hogy a vadállatok eledele legyek, melyek által lehetséges számomra Isten elérése! Isten gabonája vagyok, akit a vadállatok fogai örölnék meg, hogy Krisztus tiszta kenyerének bizonyuljak²³¹ 2. A vadállatokat inkább ösztökéljétek, hogy sírommá váljanak, és semmit ne hagyjanak meg testemből, nehogy halottként bárkinek terhére legyek. Akkor leszek igazán Jézus Krisztus tanítványa, amikor testemet sem látja majd a világ. Kérleljétek Krisztust érettem, hogy eme eszközök által áldozatnak találtassam Isten előtt! 3. Nem úgy parancsolok nektek, mint Péter és Pál, ők apostolok, én elítélt; ők szabadok, én mind ez ideig szolga.²³² Ha azonban szenvedek, Jézus Krisztus szabadosává válok és szabadként fogok feltámadni öbennem. Bilincsekben most tanulom meg, hogy semmit se kívánjak

V. 1. Szíriától Rómáig, szárazon és vízen, éjjel és nappal, vadállatokkal küzdök, tíz leopárdhoz kötözve, azaz egy katonai osztaghoz²³³; a jótékonyagra ezek csak rosszabbakká válnak. Sértegetéseik közepette még inkább tanítvánná válok, de nem ezért igazulok meg (vö.: 1Kor 4,4). 2. Örvendek a vadállatok fölött, melyek számomra készítettek, kívánom, hogy röviden végezzenek velem; csalogatni is fogom őket, hogy gyorsan faljanak fel, nehogy, mint néhány esetben megtörtént, megijedve hozzám se érjenek. Ha netán maguktól nem akarnák, kényszeríteni fogom őket. 3. Bocsássatok meg nekem, én tudom, mi használ nekem! Most kezdek tanítvány lenni. A látható és a láthatatlan lények közül senki se féltékenykedjék rám²³⁴, mert Jézus Krisztust elnyerem! Jöjjön tűz, kereszt, harc a vadállatokkal, szétszabdaltatás, feldarabolás, a csontok összetöretése, a test tagjainak levágása, az egész test felörlése, a Sátán gonosz kínzásai, csak Jézus Krisztushoz érjek!

VI. 1. Semmit sem használnának nekem a föld határai, sem evilági királyságai. Jobb nekem Jézus Krisztusért meghalni, mint uralkodni a föld határain. Őt keresem én, aki értünk halt meg, őt akarom, aki értünk feltámadt. A születés vár reám. 2. Bocsássatok meg nekem testvérek! Ne akadályozzátok meg, hogy éljek, ne akarjátok, hogy meghaljak, ne a világgal és anyagiakkal ajándékozzatok meg, megcsalván engem, aki Istené akarok lenni; hagyjátok a tiszta fényt vennem! Oda eljutva leszek ember. 3. Engedjétek, hogy Istenem szenvedésének

²²⁹ Római Szent Kelemen 1Kor V kk is hivatkozik erre a példára.

²³⁰ „semmiféle látszat sem jó” vö. 2Kor 4,1?.

²³¹ A „tiszta kenyér” a koinéban a keveretlen búzalisztból készült kenyeret jelentette.

²³² Nem írásos utasításra gondolhat, hanem csak a két apostol római tartózkodására, mint az 1 Kelemen-levél V kk. A két apostol „szabad”, azaz már túl vannak a vértanúságon.

²³³ A „leopárd” szó itt fordul elő először a görög-római irodalomban (vö. 4 Makk 9,28). Lehet, hogy a katonai egység (tized) neve volt.

²³⁴ „láthatók és láthatatlanok” mint a Kol 1,16-ban. A gondolatot, hogy a vértanú küzdelme harc a Sátánnal, örökli majd a vértanú-kor irodalma, mindenekelőtt Tertullianus.

utánzója legyek! Akiben ő van, az megérti, mit akarok, érezzen együtt velem, tudván, mi ösztönöz engem.

VII. 1. E világ fejedelme el akar rabolni engem, meg akarja rontani Istenre irányuló szándékomat. Közületek, jelen levők közül senki se segítsen neki! Inkább az én pártomon, vagyis Isten pártján álljatok! Ne szónokoljatok Jézus Krisztusról, ha közben a világra áhítoztok. 2. Ne fészkelje be magát közétek az irigység. Még ha én kérnélek is benneteket, amikor nálatok leszek, akkor se higgyetek nekem, annak higgyetek inkább, amit most írok nektek. Élve írok nektek, a halál után vágyódva. Az én vágyam megfeszítettett, nincs bennem tűz, mely a földi dolgokat szeretné; az élő víz szólal meg azonban bennem, belül ezt mondja: jöjj az Atyához! (vö.: Jn 6,33). 3. Nem lelem örömet a romlandó táplálékban, sem ezen élet gyönyörűségeiben. Isten kenyerét akarom, mely Jézus Krisztus teste, aki Dávid magjából való, azt az italt kívánom, mely az ő vére, ami a romolhatatlan szeretet (vö.: Jn 7,42; Róm 1,3; 2Tim 2,8).

VIII. 1. Nem akarok immár úgy élni, mint az emberek. Ez azonban akkor valósul meg, ha ti is akarjátok. Akarjátok, hogy irántatok is jóakaratot tanúsítsanak! 2. Néhány sorban írtam nektek, hogy kérjelek benneteket: higgyetek nekem! Jézus Krisztus fogja nektek kinyilatkoztatni, hogy igazat szólok, a meghazudtolhatatlan száj, mely által az Atya igazságot beszélt. 3. Kérjétek számomra, hogy célomat elérjem! Nem a test, hanem Isten elhatározása szerint írtam nektek. Ha szenvedek, akkor megnyertem tetszéséteket, ha nem, akkor gyűlöltetek engem.

IX. 1. Imáitokban emlékeztek meg a Szíriában levő egyházzól, melynek pásztora helyettem Isten! Egyedül Jézus Krisztus ügyel rá és a ti szeretetetek. 2. Szégyenkezem, hogy közülük valónak mondanak, mert nem vagyok méltó hozzájuk én, közülük az utolsó, torzszülött. Ha azonban irgalmat találok, leszek valaki, amennyiben Istenhez jutok. 3. Köszönt titeket az én Lelkem és ama egyházak szeretete, melyek engem Jézus Krisztus nevében, nem is mint átutazót, befogadtak.²³⁵ Még azok az egyházak is elémbé jöttek, melyek nem estek test szerint megtett utamba.

X. 1. A boldogságra legméltóbb evezusiak által írom nektek ezeket Szmirnából. A többiekkel együtt itt van mellettem Krokosz is, a nekem oly kedves név. 2. Úgy gondolom, megismerkedtetek azokkal, akik engem megelőzve érkeztek Szíriából Rómába, adjátok tudtukra, már közel vagyok. Mindannyian ugyanis méltók Istenhez és hozzátok, illő, hogy őket mindenben felüldítsétek.²³⁶ 3. Szeptember kalendái előtt kilenc nappal (= augusztus 24), írom nektek mindezeket. Boldoguljatok mindvégig Jézus Krisztus állhatatosságában.

Szent Ignác levele a filadelfiaiakhoz

A Theophorosznak is nevezett Ignatiosz az Atyaisten és az Úr Jézus Krisztus egyházának, mely Ázsia Filadelfia városában van, mely irgalmat talált, és szilárd az Istennel való egyetértésben; örvend az Úr szenvedésében, a feltámadásban összes irgalma erejében teljessé vált, ezt az egyházat köszöntöm Jézus Krisztus véreben, mely az örök és maradandó öröm, legfőképpen, ha a püspökkel és a körülötte levő presbiterekkel és diakónusokkal egységet alkotnak, akik Jézus Krisztus akaratában levőknek bizonyultak, akiket tulajdon akarata szerint az erősségben Szentlelkével megszilárdított.

²³⁵ Azaz a szokásos átutazónál nagyobb szeretettel fogadták.

²³⁶ Ezek feltehetően antiochiai klerikusok voltak, akik igyekeztek püspökük előtt Rómába érkezni, hogy ügyéről részletesen tájékoztassák a római egyházat.